

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 16

Gorica - 19. aprila 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

ČLOVEK ŠTEVILKA

Poedinec je v komunistični družbi le številka brez lastne sodbe in brez lastne volje. Še tisto nekaj sreče, ki bi jo na zemlji mogel doseči, mu komunizem uničuje.

Človek naravno hrepeni po sreči. A popolne, neskaljene sreče, kakor je lepo in resnično dejal pesnik, na zemlji ne ukača zemljan. Kriv je izvirni greh, potrjuje to žalostno resnico tudi vedno se ponavljajoče izkustvo. A nekaj raja je vendar še na zemlji. Košček raja je v dobrih družinah, kjer materina ljubezen in otroški smeh spominjata na izgubljeni zemeljski raj. Košček raja predstavlja srečni domek z lepim vrtcem, kjer oče goji nekaj ljubih cvetic, mati pleve na njivici in se otroci na soncu igrajo. Še več sonca prinaša v ta raj krščanstvo s pristrčno molitvijo in s prelepimi prazniki. Kjer se ne priznava in ne spoštuje človeška osebnost, tam ne more biti prave zadovoljnosti. Človek je družno bitje, a ni čredno bitje, je kakor organizem, a ne stroj. Stroj dela brez svoje zavesti, člo-

vek s svojim delom svobodno ustvarja. Čreda se more nasititi, a v čredi ni veselja in sreče.

A prav vse to, kar more človeka osrečiti in prinesiti v življenje nekaj spomina na zemeljski raj, je komunizem uničil kjer koli je zagospodoval.

Komunizem zanikuje rodbino in družino. Žena mu je delavca kakor mož, zato spada v delavnico. Komunizem ne pozna doma.

Komunizem zanikuje nadnaravni svet. Zato je uničil vse veselje, ki ga nepokvarjenemu človeku dajeta religija in cerkev. Komunizem nosi vedno vsakdanjo obleko in pozna le tlako presiljenega in pretegnjenega dela. Nedelja je dan prisilnega pudarniškega dela.

Komunizmu je vse komunistična družba ali kolektiv, kakor je bila Heglu vse država. Heglu je država vse, poedinec izgine v njej. Tako je Marxu vse kolektiv. Kolektiv je absolutno, posameznik ni nič ali kolikor je nekaj, je le izpraznjen nekaj, številka. Proletarci v komunistični družbi so številke. Kakor

po jetnišnicah jetniki izgube svojo osebnost in so le še številke, tako so poedinci v komunističnem kolektivu le še številke. Lahko bi se jim tudi številke napisale na hrbet, kakor se napišejo jetnikom. Posamezni proletarci sami zase niso nič, nekaj so in se štejejo v kolektivu. Štejevali so se v delavnicah, v rudnikih, na polju, seštevajo se kot vojaki v vojski — toliko in toliko jih je padlo, toliko in toliko jih je še sposobnih za boj. Kajpada, tisti, ki v kolektivu dejansko gospoduje n. pr. Stalin in njegovi, so nekaj nad številkami. Stalin in njegovi so ljudje, drugi so čreda, ki se jim pritisne na kožuh številka. A še tisti poleg Stalina so zelo negotov nekaj. Koliko jih je že izginilo — nekateri so dali glavo, drugi mrjo kod po ječah — ker so hoteli biti nekaj!

To je osebnost v komunizmu, to svoboda, to komunistični raj, to demokracija diktature.

Bog nas obvaruj take svobode in tega raja in take demokracije.

Washingtonu, da bi proslavil prvo obletnico Marshallovega načrta. Zbrani so bili večinoma resni ljudje, ki imajo oster čut za stvarnost. Marshall jih je najprej pozval, da naj izvedejo njegov načrt za ohranitev vseh onih pogojev vere in načinov življenja, ki se imenuje demokracija. Nato je odkrito priznal, da je leta 1947, ko je zamislil svoj načrt, predvsem imel pred očmi tvorno obnovo uničene Evrope, a je pozneje spoznal, da je bilo naj-

resnejše obdobje načrta dejansko povezano z drugimi vprašanji — s političnimi, moralnimi in duhovnimi.

Vsekako zanimiv primer je, da je skoraj prav tako mnenje sedaj izrazil tudi vodilni angleški gospodarski tednik »The Economist«. List trdi, da je glavna naloga narodov in vlad, ki so povezane s politiko Atlantske zveze, mnogo bolj politična in moralna, kot pa gospodarska.

KOMUNIZEM JE ODVRGEL KRINKO

Smo še vedno na Češkoslovaškem... Obravnava dobro osvetljuje miselnost kominformistične strahovlade proti Cerkvi, zato je prav, da jo zabeležimo.

Od 20. do 22. marca je stalo pred sodiščem v Hodoninu na Moravskem 15 oseb označenih od obtožnice kot »družba teroristov«; bilo je nekaj mladeničev, nekaj deklet in župnik Jaromir Parizek iz Doljnih Bojanovic, škofija Brno. Bili so obtoženi špijonaze in terorizma. Kot pričci proti njim sta bila zaslišana dva lažibegunca, po vsej priliki agenta-provokaterja. Uradni radio Praga pa ni mogel poročati o kakem priznanju obtožencev, ampak je javil, da so vsi zanikali vsako krivdo.

Župniku je sodišče naprtilo sledeče obtožbe: da je nasprotnik naroda (resnica je pa, da so mu nacisti enega iz njegove družine ustrelili, drugi pa je umrl v nemškem koncentracijskem taborišču), da je grajal nedeljsko in prazniško udarniško delo, da je izrabljajal spovednico, kjer je naglaševal cerkvene zapovedi, ki »preganjajo« češkoslovaško državno oblast, da je zelo vplival na mladino, da je on kriv slabega uspeha pri volitvah 1948, ko je 67% volivcev glasovalo proti vladni listi, da je kritiziral ruske filmske predstave v kinu, da je »organiziral« pridige o izobčenju komunistov, da je izjavil svojo zvestobo do katoliške cerkve, čeprav je plačan od države. — To so torej »zločini« župnika iz Bojanovic, povzeti po uradnem praškem poročilu. Dasi je obtoženec vsako špijonazo in vsako teroristično dejanje odločno zanikal, je bil obsojen na 15 let ječe in prisilnega dela, soobtoženci so dobili manjše kazni.

Iz samega uradnega poročila je jasno razvidno, da je bil župnik obsojen le zato, ker je delal kot duhovnik to, kar je župnik po svoji vesti dolžan in kar bi po vsem demokratičnem svetu brez ovire delati smel. Le tam, kjer je zavladal komunizem smatrajo »ljudske« oblasti, da je biti katoličan istovetno kot biti zločinec. Zato so bili obsojeni tudi njegovi župljani. In kominformizem je znova pokazal svoj pravi obraz brez krinke.

SVETO LETO

Trume romarjev izza velike noči so zapustile Rim, a prihajajo vedno novi verniki. Na velikonočni ponedeljek in torek je bila cerkev sv. Petra zopet polna, računajo, da pri splošnem sprejemu ni bilo manj kot 40 tisoč vsak dan navzočih. Da bodo naši čitatelji imeli vsaj približno sliko o dnevnem prometu, ki ga doživlja Rim v lepih pomladanskih dneh, naj navedemo romarske skupine, ki so pozdravljale svoje glave skupnega očeta na veliko-nočno sredo v vatikanski baziliki in ki so prejšnji večer dospeli v večno mesto. Iz Italije je prišlo pet škofijskih romanj v spremstvu dotičnih škofov, iz Francije štiri škofijska romanja, iz Avstrije dve — iz Dunaja in Gradca —, iz Tunisa v Afriki eno. Ker so sedaj velikonočne počitnice tudi za dijake, je romalo ta dan po Rimu nič manj kot 19 šolskih zavodov iz javnih in cerkvenih šol iz Italije, pet iz Anglije, dva iz Francije in eden iz Belgije, vsi

spremljani od svojih profesorjev in predstojnikov. Manjkalo ni niti vojaškega romanja, ki je dospelo iz Francije, skavti so prišli iz Francije in Anglije. Pa še zasebne skupine romarjev iz raznih krajev po Italiji, iz španske Barcelone, iz Irske, Škotske, Eritreje in Somalije so vsaka v svojem jeziku vzklikale pozdrave sv. očetu potem, ko so zbrano in hvaležno poslušale njegove očetoške nauke in bodrila.

Med romarji ne manjka niti požrtvovalnih in pogumnih vernikov, ki so prišli od daleč peš po svetoletne odpustke in papežev blagoslov. Pretekli četrtek sta dospela peš dva Nizozemca, dva Avstrijca, en Francoz in 6 Italijanov, med zadnjimi celo ena romarica iz Mestre pri Benetkah.

Zaradi svojih visokih let pa je pretekli teden vzbujal pozornost stoletni romar Pelliccia Goronij, ki je bil rojen v Orvietu (Nad. na drugi strani)

ŠTEVILKE GOVORE

O zadnjih državnozbornih volitvah v Jugoslaviji smo v našem listu prav malo pisali. Ko je bilo jasno, da kljub raznim obljubam sedanji Titov režim razven svoje lastne komunistične partije ne pusti nobene druge stranke v volivno borbo, je postalo vsako zanimanje odveč. Jasno je bilo, da pripravljajo titovci grdo komedijo in se nismo hoteli smešiti. Sedaj pa, ko je minilo že par tednov po volitvah in smo volitve v vseh pogledih lahko mirno preštudirali, se nam ne zdi napak, če ugotovimo dve, tri resnice!

Po uradnih poročilih, ki jih prinašamo po »Prim. dnev.«, se je volitev v Zvezni svet (ljudsko skupščino) udeležilo 91.94% volivcev, volitev v Svet narodov, v katerega pošlje vsaka zvezna republika svoje zastopnike, pa 91.82% volivcev. Po teh poročilih je nad 6.6% volivcev glasovalo za skrinjico brez liste. Pri vseh prefriganjih, včasih naravnost peklenskih metodah, s katerimi skušajo komunistični oblastniki ubiti vsako opozicijo, je skoro 7% opozicija pojav, ki je vreden razmišljanja. Nekaj se giblje...

Če pa še upoštevamo, da je v nekaterih predelih države opozicionalni odstotek mnogi višji kot splošni, skoro sedem procentni, potem že lahko resno govorimo o spremembah v temeljnih položajih. Naj navedemo samo nekaj števil, ki smo jih dobili iz dobro poučenih krogov! V središču Slovenije, v Ljubljani, je skrinjica brez liste dobila 14% glasov, v Jastrebarskem na Hr-

vatskem, 24%, v Podunavskem srežu (Smederovo) 22.6, v Bačko-Topolsko I. (Vojvodina) 33.68% in v Makedoniji 20%.

Te številke govore in govore tako, da lahko z večjo mirnostjo gledamo v bodočnost!

Združ. države za vedno opustile izolacionizem

General N. Bradley, načelnik ameriškega generalnega štaba, je v svojem govoru, ki ga je imel 14. aprila v Chicagu, izrazil svoje prepričanje, da so Združene države za vedno opustile izolacionizem in se odločile za mednarodno sodelovanje. »Ameriški narod se je odločil za obrambo in ohranitev Zahodne Evrope svobodnemu svetu leta 1941 z Atlantsko listino«, je izjavil.

Nove smernice v svetovni politiki

Znani angleški novinar Wickham Steed je napisal članek, v katerem popisuje delo in cilje Atlantske zveze. Med drugim pravi:

»V zadnjih dneh marca in prvih dneh aprila je bilo več ločenih manifestacij in izjav, ki skupno pomenijo važno razvojno stopnjo v svetovnem položaju. Čeprav naj bi bil njihov glavni cilj vzporeditev strateških načrtov zahodne Evrope proti morebitnemu napadu, vendar jaz pripisujem večjo važnost ideji, ki jo je jedrnatno podal Wiston

John Foster Dulles tisku

John Foster Dulles, znani republikanski izvedenec za mednarodno politiko, je bil imenovan za zunanjepolitičnega svetovalca zunanjega ministra Achesona. Dulles je vsa zadnja leta igral skupno z vplivnim republikanskim senatorjem Vandenbergom važno vlogo v pogajanjih z demokratsko stranko za ohranitev enotne usmeritve v osnovnih zadevah zunanje politike.

V izjavah, ki jih je zdaj dal predstavnikom tiska, je Dulles poudaril svoje prepričanje, da je povezanost obeh strank v ameriški zunanji politiki potrebna zaradi komunistične nevarnosti. »Ta nevarnost — je dejal — je tako velika, kot nobena druga, ki smo ji kdaj koli zrlj v oči v kaki dejanski vojni.« Dodal je: »Živimo v času, ko morajo vsi, ki ljubijo svobodo, tu in drugod, najti edinost v političnih smernicah.«

Churchill 28. marca med razpravo o zunanji politiki v spodnji zbornici. Dejal je: »Prevladujoče sile v zgodovini so prišle iz pojmovanja velikih resnic in verne vdanosti velikim stvarim. Če to izjavo povežemo s priznanjem, ki ga je podal 3. aprila v Washingtonu slavni oče Marshallovega načrta, general George Marshall, nam postane takoj jasno, da je njen pomen mnogo globlji, kot bi bil le napad na marksistično, komunistično, materialistično razlago zgodovine.

General Marshall je govoril v

DRUGA NEDELJA PO VELIKI NOČI

Iz svetega evangelija po Janezu
(Jan 10, 11-16):

Tisti čas je rekel Jezus farizejem: *Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. Najemnik pa in kdor ni pastir in ovce niso njegove, vidi volka priti in ovce popusti ter zbeži, in volk ovce pograbi in razkropi. Najemnik pa zbeži, ker je najemnik in ga za ovce ni skrb. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in moje poznajo mene, kakor mene pozna Oče in jaz poznam Očeta; in svoje življenje dam za ovce. Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi iste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo en hlev in en pastir.*

.*

Jezus se zelo rad primerja z dobrim pastirjem. Pastir skrbi za svojo čredo in jo brani. Jezus je pastir naših duš. Zanje je pripravljen storiti vse. To je dokazal, ko je umrl zanje na križu. Ko je sam zapuščal svet, je izročil skrb za svoje ovce drugim pastirjem: Petru, apostolom in njihovim naslednikom.

Pastirji Jezusove črede pa so tudi starši. Njim je Jezus izročil v varstvo več ali manj svojih ovčic. To so otroci. To Jezusovo čredo morajo starši varovati in voditi. Za otroke morajo biti pripravljeni storiti vse, celo darovati lastno življenje. Na žalost pa postanejo večkrat otroci žrtve svojih brezvestnih staršev. Otroke spravljajo v nesrečo in pogubo z napačno popustljivostjo, z brezbriznostjo in s slabimi zgledi.

V navado prihaja čudno mišljenje, da je treba otroku vse dovoliti in vse prizanesti. Vsako njegovo željo je treba izpolniti. Otrok ne sme nikdar jokati, zato se ugodi vsaki njegovi kaprici, celo najbolj čudni. Otrok postaja družinski bog. Na ta način v otroku seveda bujno rastejo slaba nagnjenja kakor plevel na lenuhovi njivi. Otroci dorastejo, ne da bi se znali odpovedati najmanjši stvari. Niso zmožni nobene žrtve.

Taka mehkoča staršev pomeni prekletstvo za otroka in seveda tudi za starše. Otrociček je njihov bog; ko bo dorastel, bo njihov tiran. In potem se starši mnogokrat začudeno vprašujejo: Kaj je z našim otrokom? Nič ne poslušaj, nič ne uboga! Vedno nam kakšno napravi. Kako pokvarjen je danes svet! — Tako govorjenje je hinavščina!

Prvi, ki je otroka pokvaril, stebili vi starši sami, če ste bili njim preveč popustljivi. Če niste otroka naučili, da bi vas ubogal, ko je imel pet let, ali mislite, da vas bo poslušal, ko jih bo imel petnajst? Vi bi morali biti po

božji volji vodniki svojih otrok, a se je vloga zaobrnila, da vi sledite svojim otročičkom, kamor oni hočejo. Dom je bil vedno in je tudi danes začetek sreče ali nesreče za otroka.

Zločin nad otroci je tudi brezbriznost. Mnogokrat se starši prav nič ne brigajo, kod hodi njihov otrok; ali je šel v šolo, ali je napravil nalogo, kaj je delal čez dan, kdaj je prišel zvečer domov. Izgovarjajo se z delom. Prav. Toda katero delo pa je bolj važno kakor skrb za otroka?

Silno škodujejo otrokom slabi zgledi, ki jih vidijo v domači hiši in to na očetu in materi, ki bi mu morala biti vzor v vsakem pogledu. Mati se zgovarja, da sama ne more ob nedeljah v cerkev zaradi dela, pač pa pošilja

otroke. Kakšna prevara! Ko bo otrok nekoliko večji, ali se bo še dal »posiljati« k sveti maši? Zelo dvomim. Sledil bo materinemu zgledu, ki je močnejši, kakor njena beseda in ostajal tudi sam doma. — Za veliko noč morajo marsikje otroci nagovarjati mamo in ata, naj gresta k velikonočni sveti spovedi, in celo ta otroška prošnja je mnogokrat zaman.

Jaz sem dobri pastir, pravi Jezus. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. — Starši, bodite taki dobri pastirji svojih otrok. Dobro vzgoja je najboljša dota, ki jo morete otroku dati. Skrb za otroke je istočasno najboljša skrb za vaša stara leta, ker boste imeli oporo v dobrih otrokih.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SI S PONIŽNOSTJO SVOJEGA SINA ONEMOGLI SVET DVIGNIL; PODELI SVOJIM VERNIM TRAJNO VESELJE, DA BOŠ NJIM, KI SI JIH OTEL VEČNE SMRTI, DAJAL UŽIVATI VEČNE RADOŠTI.

SVETO LETO

leta 1850. Moža so slikali pred cerkvijo sv. Petra, da bo imel lep spomin na letošnje sv. leto, ki je že šesto, odkar on živi.

Tako se v tem svetem letu kaže prava slika cerkvene veseljnosti »iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov« (Razodetje 7,9), ki jih vse veže ena vera v Kristusa Gospoda, en krst, eno upanje v večno življenje in ena ljubezen, ki je božja hčerka.

Ker naši bratje živčiči v komunističnih državah, ne morejo letos na svetoletno romanje, jih zastopajo v manjšem številu slo-

vanski begunci. Prvi so se organizirali Poljaki. V marcu jih je došlo 100, ki živijo po Italiji, za veliko noč je prišlo drugih sto iz Anglije pod vodstvom svojega duhovnika, v juliju pridejo romat poljski katoliški skavtje iz Francije, Belgije, Nizozemske, za še pozneje so napovedana romanja Poljakov iz Združenih držav in iz južne Amerike. — V septembru bomo pa mi iz teh še svobodnih obrobkov zahodno od železne zavese šli zastopati naš mali narod in tam v središču krščanstva molit zanj, da bi ostal zvest veri svojih očetov.

IRO in njegov naslednik

Po dosedanjih vesteh bo mednarodna zaščitna organizacija IRO za begunce končala svoje poslovanje v letu 1950 in bo s 1. januarjem 1951 izročila to skrb visokemu komisarju ZN za begunce.

Uradni opazovalec sv. stolice pri IRO, duhovnik Edvard Killion, je zato naslovil na dosedanje vodstvo IRO nujno prošnjo naj ta velezaslužna organizacija v prid beguncem in pregnancev nikar ne izroča svojih poslov visokemu komisarju ZN z utisom, kakor da bi bilo to človekoljubno delo zdaj končano. Tudi ob koncu poslovanja IRO bo ostalo še mnogo ljudi brez doma, brez zavetja, in kakor se predvideva, se jim bodo pridruževali

Begunci v Avstraliji

Edenintrideset avstralskih škofov je izdalo skupno pastirsko pismo, ki priporoča avstralskim katoličanom, da naj z vso ljubeznijo gredo na roko velikemu številu novopriseljencev — be-

vedno novi nesrečneži. Pravice človeka, ki so jih v soglasju z naravnim zakonom, sprejeli v svoj program tudi ZN, se morajo tudi pod visokim komisarjem udeležiti pri vsakem človeškem bitju, ki trpi zaradi begunstva ali pregnanstva, ne glede na to, kateremu narodu pripada in ob katerem koledarskem dnevu ga ta nesrečca doleti. Zato naj ZN tudi za bodoče skrbe za begunce.

Predsednik IRO se je p. Killionu zahvalil za njegov poziv in je v svojem odgovoru poudaril, da je bil od nekdanj privilegij duhovnika spominjati javnost, da so begunci človeška bitja in vsak od njih božji otrok in predmet božje ljubezni.

guncem. Pomagajo naj jim dobiti stanovanje in zaposlitev. Potem bo treba skrbeti za nove cerkve, šole, bolnišnice. Enajst duhovnikov, ki znajo več jezikov, so škofje določili izključno za dušno pastirstvo med novonaseljenci.

Kulturni obzornik

Predsednik Slov. akademije znanosti in umetnosti umrl

V Ljubljani je 11. aprila umrl predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. France Kidrič. Po rodu štajerec je bil pokojni književni zgodovinar od l. 1920 profesor na ljubljanski univerzi. Svoja glavna dela je izdal po l. 1945. Dočakal je 70 let in bil oče komunističnega ministra in poglavarja Borisa Kidriča.

Sovjetski nasvet madžarskim slikarjem

Ravnatelj Tretjakove galerije v Moskvi (ki jo lahko primerjamo z Louvrom v Parizu ali z galerijo Uffizi v Firencah) profesor Zamuskin je prišel na obisk v Budimpešto. V razgovoru z nekim časnikarjem lista »Magyar Nemzet« je izrazil svoje mnenje o sedanjih madžarskih slikarjih.

Poudaril je, da med madžarskimi slikarji »še prevladuje močan in škodljiv vpliv Zahoda«, in da se bo do morali še dolgo časa vzgajati, dokler se bodo »znašli«. Kažejo napačno nagnenje za predmete abstraktnega značaja, kakor na primer za pokrajine ali tihožitja. Njihova dela kažejo »individualne vidike«, ki prikazujejo »stvarnost v potvorjeni obliki«.

Profesor Zamuskin je dodal, da je stanje kiparstva »bolj ugodno«.

Omenjamo, da ima Tretjakova galerija eno največjih zbirk modernih francoskih slik na svetu. Toda nobena slika nesovjetske šole ni sedaj razstavljena.

V. Slovenski kulturni večer v Gorici

Dne 12. aprila smo goriški Slovenci zopet imeli prav lep kulturni večer. Ko smo se poslavljali, nam je bilo kar težko, da ni več takih večerov. Najprej nas naša lepa pesem zdrami iz vsakdanjosti in nam je kar toplo v našem prazničnem razpoloženju. Potem pride predavanje. Kot vsa dosedanja nas je tudi zadnje seznanilo s prav zanimivim vprašanjem: Z dvestoletnico goriške nadškofije. G. predavatelj nadškofijski kancler dr.

Rud. Klinec je z veliko vestnostjo in večje zbral in spisal vso snov, ki je povezana z marsikaterim važnim dogodkom iz naše domače zgodovine, ker se je hkrati z zgodovino vladarstva kovala tudi naša. Ker je g. dr. Klinec zadnji hip rahlo oboletel je prednašal njegov govor g. Stanko Stanič, naš neumorni pobornik, ki je zanimiv predmet osvetlil še s kakim ocvirkom iz svoje bogate zakladnice. Pristrčna zahvala obema gospodoma in pa pevskemu zboru za njegovo prelepo zaključno pesem. Brez prefravanja: naš pevski zbor izredno napreduje.

Sprejem v »Javni čitalnici« v Trstu

Zavezniško vodstvo »Javne čitalnice« v Trstu (via Trento) je priredilo zadnji petek velik sprejem v svojih dvoranah. Bila je pisana družba mnogih narodnosti in stanov. Namen večera je bil zblizanje med vsemi organizacijami in posamezniki, ki se poslužujejo kulturnih filmov »Javne čitalnice«. Ob koncu so predvajali novi dokumentarni film: »Trst in industrija«. Tako je tudi v zelo posrečni obliki na platno dokazano, kje je bodočnost Trsta. — Ob tej priliki se javno zahvaljujemo tej ustanovi, ki daje svoje filme vsem ustanovam in tako širi zanimanje za kulturo in znanost.

Koledar Družbe sv. Moh. v Celju za leto 1950

Pred nami leži ta zanimiva redna knjiga za ude »Družbe sv. Mohorja«. Zaglavja za mesece je narisal Stane Kregar, sončna znamenja in ovitek pa inž. arh. Pengov.

Koledarski del v dvotisku je zelo lep, natančen in pregleden, z vsemi svetniškimi imeni kat. cerkve in kratko označbo evangeljskega berila pri vsaki nedelji ter z označbo kat. postnih dni. Državni spominski dnevi so navedeni na posebni strani »Zapiskov«, kjer je natisnjen tudi astronomski del, navodila za kmetska dela v vsakem mesecu, vremenski ljudski pregovori in kotiček »Božja in ljudska modrost« s kratkim stavkom sv. pisma in njemu odgovarjajočim ljudskim pregovorom. Ob koncu koledarskega dela je dodan še »Abecednik svetnikov in godov«.

Uvod v poučno-zabavni del tvori članek »Petletka tečca« (Francè Seunig) z doprsko sliko maršala Tita in mnogimi tozadevnimi ilustracijami. Star zadrugar je spisal naslednji članek: Vzajemno delo — naša moč. Za ustanavljanje kmetijskih obdelovalnih zadrug je koledar prejel od »Republikanske zveze kmetijskih zadrug LRS« članek, ki ga priobčuje na tretjem mestu. Inž. Jože Ferčej piše »Za večjo prirejo pri živini«. O atomski energiji poroča dr. Anton Peterlin. O luni in njenem odnosu do zemlje razpravlja Ivan Tomec. »Pogled v naravo« je zbral F. S. F. (kar bo najbrže Finžgar), ki končuje svojo zbirko z besedami: Mi verniki verujemo, da je bitje, ki vse to ureja, neskončna Modrost, stvarnik vesolja — Bog. Sodobna znanost trdi, da je red v vesoljstvu uzakonjen v sami naravi. (Treba se je pač pokloniti uradni ideologiji, ker je Koledar izšel pod diktaturo, ki domišljavo pokveko hipotez nazivlje: znanost. Saj je smotrnost brez umnega urejevalca logični nesmisel). Sledita dva krajša življenjepisa in karakteristike: Škof dr. Ivan Jožef Tomazič in Oton Župančič s slikama. Oboje spisal — om —. Za tem sledi Spomin padlih herojev s sliko grobnice na Muzejskem trgu. Josip Klemenc je spisal: Ranokrščanske bazilike v Ptuj, Finžgar pa Gorenjsko suknarstvo. Leopold Stanek je popisal Vrtnarjev paradiž, Janko Moder zgodovinsko črtico: Emona čaka (prihoda barbarov ob času preseljevanja narodov). Gema Hafner je zastopana z več pesmicami in s črtico Smrt Boštjana Zagornika, ki je kot star avstrijski vojak do konca zaverovan v nemško poštenost, dokler ga Nemci ne poučijo o nasprotnem in ga v zadnji svetovni vojni izropajo. O tistih žalostnih časih piše tudi Jože Kroflič črtico »Srečanje« in Finžgar: Bombni napad na Ljubljano. Prva setev v Beneški Sloveniji je izpod peresa Ludovika Zorzuta, Antona Janežiča se spominja — om —. Emilijan Ceve je priobčil opis: Ljudski rezbar Gregor Lipovnik, Fr. Kotnik pa opis: Pri Zvrhnjem Drabosnjaku, ki je bil koroški ljudski pisatelj okrog leta 1800. Vaški pesnik in modrijan — Cajtar Njivičar iz Poljanske doline na Gorenjskem je opisan od Jamnikovega Janeza. Dr. Maks Miklavč je napisal: Pogled v zgodovino Kitajcev in dr. Josip Mal obširen Razgled po svetu. Zdravilstvo zastopa članek dr. A. Arnska: Prasad, okužba, zastrupljenje. Končuje Koledar Ivan Tomec z meteorološko študijo: Padavine — vremenje v letu 1950 z ozirom na razvojno dobo sončne aktivnosti. Priznamo radi, da je njegova »tablica« za letos vreme dobro pogodila na podlagi vremena iz leta 1862.

Koledar je bil natisnjen meseca decembra 1949 v 40 tisoč izvodih v Celjski tiskarni v Celju. Za založbo odgovarja dr. Francè Kotnik. — Cena nikjer ni navedena; obsega 208 strani, je obilno ilustriran, pa bi že zaradi slik zaslužil malo boljši papir.

Kolikor je tu znano, bi ljudje tam preko radi pristopili v »Družbo sv. Mohorja«, a je tudi ta svoboda onemogočena, kakor je nemogoče tiskati molitvenike, nabaviti si podobice in devotionalij. Prav tako primanjkuje cerkvam sveč, kadila in mašne obleke. Ker to še ni v petletki, — naj ljudje čakajo. Morda pride na vrsto v peti petletki. Bog pomagaj!

Koledar za prihodnji teden

23. aprila. NEDELJA. Druga pove-likonočna. Sveti Jurij — ponedek praznujejo njegov god 24. aprila.
24. PONEDELJEK. Feliks Sigmaringški, mučenec; Srečko.
25. TOREK. Marko, evangelist. Ta dan je prošnja procesija za lepo vreme in dobro letino.
26. SREDA. Varstvo sv. Jožefa, zaščitnika vesoljne Cerkve.
27. ČETRTEK. Peter Kanizij, sp.
28. PETEK. Pavel od Križa.
29. SOBOTA. Peter, mučenec.

Gospodarski listek

COCA-COLA

Tako se imenuje neka pijača, s katero se je Evropa seznanila s prisihodom Amerikancev. Je to umetno sestavljena pijača, nad katero ima monopol neka mogočna ameriška družba. Ogromno bogastvo družbe dovoljuje izdatna denarna sredstva za reklamo, ki se dela tudi v Italiji in Franciji, v teh dveh izrazito vinopivskih državah. Danes dela coca-cola očitno konkurenco vinu, katerega potrošnja pada, dočim raste potrošnja te umetne pijače. Umljivo je, da so vinogradniki vznemirjeni in tako v Italiji kot v Franciji se vedno bolj slišijo zahteve, da se prepove uvoz coca-cole, za kar da so zadostna določila v obstoječih zakonih.

Zadeva pa ima tudi politično ozadje, posebno pa propagandno. Proti Ameriki, njenemu gospodarstvu in vmešavanju v evropske zadeve so predvsem social-komunisti. Ti so v boju proti Marshallovemu planu, proti Atlantskemu paktu in sploh proti vsakemu amerškemu stremljenju, da bi se zapadne evropske države v najkrajšem času okrepile in združile ter tako zajezile komunistično nevarnost. Social-komunisti prav dobro vedo, da bosta italijanska in francoska vlada vse ukrenile, samo da se ne bi zamerile Amerikancem, od katerih dobivati obe državi toliko pomoči. Z morebitno prepovedjo coca-cole pa bi bili ameriški interesi prizadeti, ker predstavlja ta pijača važen predmet ameriškega izvoza. Zato social-komunisti hujskajo vinogradnike, naj zahtevajo prepoved coca-cole, češ da tiči v tem glavni vzrok nastajajoče vinske krize. Deloma je to tudi res. Social-komunistom pa ni do tega, da bi se življenje vinogradnikov zboljšalo, njih gre samo za homatije, za propagandno sredstvo, ki spravlja italijansko in francosko vlado v škripce. Ali naj se zameri Amerikancem ali svojim vinogradnikom? Nemogoče bo urediti zadevo tako, da bi bil volk sit in koza cela.

Iz Pariza poročajo: »Preiskovalni sodnik Chocqueuse je na podlagi zaskona proti ponarejanju živil napravil ovadbo proti g. Alfredu Schwabu, ravnatelju »družbe coca-cola« za Francijo. Osrednje kemično preizkuševališče pri policijski prefekturi je namreč ugotovilo, da je sestavni del pijače tudi dvokisl fosfor, ki je po zakonu o hranilih prepovedan. Schwab je priznal, da vsebuje coca-cola dotično snov, a da po njegovem mnenju to ni škodljivo, pač pa da vpliva dražljivo in osvežujoče. Schwab bo zopet zaslišan, ko bodo povedali svoje mnenje trije izvedenci, ki jih je imenoval preiskovalni sodnik.«

Iz tega sledi, da je v Franciji za-

deva že pred sodnijo. V Italiji zadeva še ni toliko dozorela, a najbrže bo tudi tu imela sodnija podobno opravilo. Italijanski zakon namreč pravi, da se ne sme prodajati pijač, ki niso sestavljene na podlagi sadnih sokov. Coca-cola pa je zmes kave, izvlečka koke in mnogih drugih snovi. Podroben recept je tajnost družbe; na vsak način ni sestavljena na podlagi sadnih sokov.

Potrošnja coca-cole je v mestih v notranjosti Italije zelo velika. V mnogih hotelih so na mizi steklenice s coca-colo, dočim ni tam steklenic z vinom. Tudi na železniških postajah stavijo v popotne koške že coca-colo.

Kam bomo pa z vinom? In vino predstavlja v Italiji stotine milijonov dni dela in zaslužka, važen vir dohodkov za državo in občine.

Amerika v številkah

Sedež Združenih narodov v Lake Successu je velika privlačnost za turiste: samo v marcu je bilo okoli 18.000 obiskovalcev iz 30 različnih dežel. Okoli 9000 obiskovalcev je obdevalo v restavraciji Združenih narodov. Pristojni urad pa je zdaj objavil, da za mesec april ne more sprejemati nadaljnjih prošelj številnih skupin za ogled sedeža.

*

V Ameriki ima danes deset rodbin od enajstih avtomobil: registriranih osebnih avtomobilov je 35.700.000.

*

Dnevna naklada ameriških dnevnikov je okoli 60 milijonov izvodov; to odgovarja letni potrošnji 31 kg papirja na vsakega Američana.

† Msgr. Zink, župnik in dekan openski

V jutru 12. aprila je v tržaški bolnišnici po dolgem in hudem trpljenju izdihnil msgr. Andrej Zink, dolgoletni župnik in dekan na Opčinah pri Trstu. Bil je v svojem osemdesetem letu. Rodil se je iz starodavne slovenske rodovine pri Sv. Ivanu v Trstu dne 20. 11. 1870. Šolal se je na tedanji nemški gimnaziji v Trstu in potem na goriškem bogoslovju. V mašnika je bil posvečen 15. julija 1894. Eno leto je kaplanoval v Škedenju, potem je bil za kratko dobo župni upravitelj v Dekanih ter nato v Pomjanu pri Koprju. Od tam je prišel za kaplana v Lokev, kjer je pa ostal le malo mesecev. V začetku leta 1902. je bil nastavljen kot duhovni pomočnik pri župnji sv. Vincencija v Trstu, ki je bila v tisti dobi ustanovljena. Dobrih deset let je deloval na tem mestu. S 1. julijem 1912. je bil imenovan za župnika na Opčinah in je postal tudi dekan openskega dekanata, ki obsega župnije tako imenovane Zgornje okolice tržaškega mesta. Ta službeni položaj je ohranil celih 37 let. V zadnjem času je bil imenovan tudi za dekana dolinske dekanije, kar je je ostalo pod pasom A. V sled visoke starosti se je z Opčin umaknil v Trebče in je bil lansko leto upokojen kot župnik. Huda bolezen ga je trla že več mesecev, dokler ga ni — preskušene in očiščene — Dobri Pastir poklical na obračun.

V četrtek 13. t. m. ob 10. dopoldne se je vršil na Opčinah pogreb, ki je pokazal, kako si je bil rajnik pridobil srca vseh svojih župljanov. Vkljub neugodni dnevni uri se je zbrala veličanska množica vernikov v cerkvi in na pokopališču. Pogrebni govor je imel v cerkvi openski rojak msgr. Ukmar, ki je v jedrnatih besedah najprej v slovenščini orisal pokojnikov duhovniški značaj in njegovo pastirsko delovanje ter je potem zaključil v italijanščini. Sv. mašo je pel novi župnik msgr. Silvani ob asistenci č. gg. Beleta in Cividina, dočim je vodil ceremonije č. g. Grmek. Svečanosti v cerkvi je prisostvoval tudi tržaški škof msgr. Santin in tržaški župan inž. Bartoli v spremstvu nekaterih mestnih svetnikov. Openski cerkveni zbor je vzorno izvajal pogrebno mašo. Po sv. maši se je razvil dolg sprevod na pokopališče, ki se je do kraja napolnilo s pogrebci. Združeni pevci so zapeli žalostinke. Ob grobu je v italijanščini spregovoril tržaški župan Bartoli, nato pa še v slovenščini openski rojak č. g. Fran Malalan.

Pokojnikovo življenje je potekalo mirno in neopaženo v skrbeh in opravilih dušnega pastirstva. V javne zadeve ni posegal in se jih je najrajši ogibal. Kot župnik in dekan pa je vestno vršil svoje dolžnosti in se žrtvoval za svoje ovčice. Posebno je skrbel za siromake in bolnike. Ko so v svetovni vojni bombe razrušile župnišče, je bil on na obisku pri svojih Opencih v tržaški bolnišnici. Solze so ga oblivale, ko se je vrnil na Opčine in videl mlriče razpoložene na cerkvenem tlaku. Tako je s svojimi župljani delil vesele in žalostne dni ter si postavil v njihovih sreih trajen spomenik. V večnosti pa naj mu Gospod Jezus nakloni plačilo dobrega pastirja! R.I.P.!

MARIJINO ROMANJE V TRSTU

Marija — merska zvezda

Tržačani so v tem svetem letu poklicali na pomoč nebeško Kraljico, da bi po njeni priprošnji mnogim tržaškim vernikom zopet zasijala luč prave vere. Zato je v nedeljo 16. aprila stopila v svoji podobi na mestna tla, na obrežju trga Unità, da kot romarica po mestnih župnijah obiše svoje častilce in pokliče k sebi oddaljene sinove.

Kip nebeške romarice so pripeljali ob petih popoldne s čolnom do obrežja, kjer ga je sprejela veličanska množica s škofom, duhovščino in civilnimi oblastmi na čelu. Kip so spremljali vitezi božjega groba, ki so ga darovali tržaškemu mestu. S čolna so ga posadili na tovorni avto, ki ima obliko čolna in bodo na njem prevažali sveto podobo po tržaških župnijah. Nebo, ki je bilo do tistega trenutka zakrito, se je zjasnilo in zasijalo je sonce.

Ob kipu so spregovorili predstavnik viteškega reda, g. škof in slavnostni pridigar. Žal, da je njihove besede pri vsej veličanski množici slišalo le nekaj sto ljudi. S trga se je razvil veličasten sprevod, ki je po glavnih mestnih ulicah spremljal Marijo do stolnice. Kdo bi mogel prešteti vse ljudi, ki so stali na ulicah, po katerih se je razvil sprevod? Upamo, da bo nadaljna Marijina pot še lepša in slavnjša.

Spored Marijinega romanja:

Sv. Just: 17, 18, 19; Montuzza: 20; S. Maria Maggiore: 21, 22; Cerkev sv. rožnega venca: 23; Sv. Anton stari: 24, 25, 26; Sv. Rita: 27; Madonna del Mare: 28, 29; Sv. Jakob: 30, 1. maja, 2, 3; Škedenj: 4, 5; Sv. Ana: 6, 7; Salezijanci: 8, 9, 10; Sv. Terezija: 11, 12; Zavod za reveže: 13; Sv. Vincencij: 14, 15, 16, 17; Sv. Alojzij: 18; Madonna delle Grazie: 19, 20, 21; Sv. Družina: 22, 23; Mestna bolnica: 24; Sv. Frančišek: 25, 26; Sv. Ivan: 27, 28, 29; Umobolnica: 30; Sv. Peter in Pavel: 31; Sree Jezusovo: 1. junija, 2, 3; Rojan: 4, 5, 6; Barkovlje: 7, 8; Greta: 9, 10; Brezmadežno Srce Marijino (Španci): 11, 12, 13; Sv. Anton novi: 14, 15, 16, 17, 18; Milje in okolica: 19, 20, 21, 22, 23, 24; Sv. Anton novi: 25.

Romanje se bo zaključilo 25. junija popoldne s slovesnim prenosom Marijinega kipa v novo tržaško semenišče.

MARIJIN KIP PRISPE V DOLOČENO CERKEV NA PREDVEČER PRVEGA DNEVA, KI JE NAVEDEN V GORNJEM SPOREDU.

V župnijah, kjer so posebne ustanove ali tovarne, bo Marija obiskala tudi te in to v času svojega bivanja v določeni župniji.

V cerkvah, kjer je ob nedeljah in praznikih redna služba božja v slovenskem jeziku, bodo pobožnosti tudi v slovenskem jeziku (v sporedu tiskano posevno).

Molimo in prosimo nebeško Kraljico, naj se pri tem svojem obisku skaže res kot dobra mati.

Dopisi

S Brega

V tržaškem Bregu je v zadnjih desetletjih zrastle nova naselbina, ki je po enem prvih naselnikov dobila ime Domjo. Leži na stiku škedenjske, ricmanjske in dolinske župnije. Razvoj Trsta ta kraj vedno tesneje priteguje v predmestne razmere in prebivalstvo narašča. Čutila se je potreba samostojne šole. Partizani so v času akcije organizirali prvo krajevo šolo v neki gostilniški dvorani. Ta učilnica se je pa kmalu izkazala za nezadostno. Zavezniška uprava je lani postavila veliko moderno šolsko poslopje. Zdaj lahko sporočamo javnosti, da se je po velikonočnih počitnicah za-

čel šolski pouk v tej novi oli. Tako je bil storjen res velik korak k resničnemu napredku. Upati je, da ne bo dolgo, ko se vpelje tudi redna nedeljska služba božja pri Domju in to bo drugi korak, ki ga bodo vsi dobri ljudje veselili.

Velika noč v Bregu

Boršt, Boljunec, Dolina, Mačkolje — štiri vasi v Bregu z lepimi cerkvami in vernim ljudstvom! V Borštu so v postnem času očistili in pobelili vso cerkev. Tako je bila za veliko noč res lepa in svetla. Procesija vstajenja v tej župniji je že od starih časov vedno na veliko soboto večer. Letos je sodelovala tudi vaška god-

METOD TURNŠEK:

Oj fiste rože...

Za sedmo obletnico je mašo zadušnico za Rojkovo Micko opravljal mlad vikar — Janžko Rojko. Že leto dni je bil v duhovniški službi na Pohorju. Tja je že v jeseni bil k sebi povabil tudi svojo postarno mater. Mati pa se ni mogla odtrgati od Grajenšaka, saj jo je dom bolj kot kdaj prej potreboval. Materi tudi ni dalo, da bi šla s kraja, kjer je bila stekla zibelka ljubljene rajni Micki in dragemu Janžku.

Janžko je na Mickino smrtno obletnico bil prihitel domov, ne s Pohorja, marveč s triglavskih planin. Šele to leto si je bil utrgal čas za na Triglav in za triglavsko rožo...

Sredi cerkve je spet stal velik katafalk s križem in mrtvaško glavo pod njim. Ob strani pa so gorele in skrivnostno prasketale rdeče sveče. Na levi strani ob katafalku so se stiskali v klopi Rojkovi: s skrajnega roba Tonek z moškim izrazom, zraven njega njegova nova žena Lenka Orešnikova, ki je z rajno Rojkovo

Micko bila nekoč sosedna in prijateljica in ji je Rojkova mati bila tudi krstna botra, potem pa sta se k Rojkovi materi — babici na vsaki strani tiščali dve drobni deklinčki, na levi, med mamico in babico, triletna Lenčka, na desni, pri katafalku, pa petletna Micika, ki je bila dobila ime v spomin na rajno Rojkovo Micko. Obe deklici sta tudi v cerkvi hoteli biti pri babici. Babica, Rojkova mati, pa je bila to jutro žalostna. V črni obleki in črni hadri je bila kot takrat, ko so ji devali v grob hčerko Micko in je bila za njo prva maša zadušnica. V srcu stare žene so se znova odpirale stare rane in srce ji je krvavelo... Le nekaj ji je ob sedmi obletnici bilo v milo tolažbo in dvigajoče zadoščenje. Tam pri oltarju je maševal za nesrečno rajno hčerko sin njen in Mickin brat Janžko, ministriral mu je pa prvič ministriral, mali, zlatolasi, sedemletni Mickin sinček — Tonček.

Micika in Lenčka sta se dvigali na prste pa skrivnostno šepetali babici, žalostni babici, in tudi zbrano moleči mamiči ter resnobnemu očetu, naj pogledajo, kako si Tonček pogumno nalaga veliko mašno knjigo in jo v lahkoto nese na evangelijsko stran.

Vstali so k evangelijski. Deklici in Rojkovi so šele sedaj dobro opazili, da sta na desni strani katafalka bila v klopi tudi mlad gospod in mlada gospa. Bila sta inženir Draško Vrtič in njegova mlada žena Cilka. Prav

v tem letu ju je meseca maja pri Mariji na Ptujski gori bil zvezal Draškov prijatelj — Janžko. Draško je že od novega leta bil v službi na Kmetijski šoli v domačem mestu, Cilka pa je tovarno, v kateri je zadnja leta bila celo uradnica, zapustila in se posvetila domu.

Ko so po evangelijski spet sedli, so se Miciki, ki jo je sprva črni katafalk z mrtvaško glavo bil tako plašil, oči zazrle v šopke posebnih rož na katafalku. Micika je babico potegnila za rokav in ji šepnila:

»Joj, babica, poglejte, kakšne, kakšne rože!...«

Pa so se babičine in otroške oči zastrmili v šopek drobnih belih planik ob mrtvaški glavi pod križem. Te zametne bele cvetke je bil natrgal na Triglavu Janžko in jih prinesel ljubljene rajni sestri... Dva druga šopka, rdeče in bele nageljne pa sta bila položila Draško in Cilka. To je bil njun skromen, svetlih in žalnih spominov poln dar. Inženirju Drašku je med prsti drsel rožni venec, oči so mu spremljale Janžkovo sveto daritev... Toda pred njegovim duhom se je oživljala oni večer, ko se je Draško bil vračal s polja in prejel spotoma Cilkin nageljne, doma pa zvedel za toli žalostno smrt Mickino... Nageljne in Cilkinu ljubezen je Draško imel, smrtna senca pa mu je vse zagrinjala v grozo... Še pri maši zadušnici je nageljne imel s seboj, tople Cilkin nageljne, pa jim je vsa sladkost bila s pelinom grenke žalosti napojena... In

ba. Kako je to prav, da se za take skupne praznike vsi ljudje združijo in dajo čast svojemu Bogu! — V Beljuncu imajo velikonočno procesijo zjutraj. Nekoč je bila gotovo zgodaj zjutraj, sedaj pa je ob šestih. Udeležba pri letošnji procesiji je bila izredno velika. Sicer pa kar ne moreš spati, ko tako lepo pritrkavajo stari boljunski zvonovi! — V Dolini so imeli procesijo v soboto zvečer, in sicer iz važnih razlogov prvič letos. Bilo je lepo in vse razsvetljeno kakor za nepozabni večer Marjinega romanja. Sodelovala sta oba cerkvena pevska zbora: mladinski in mešani. — V Mačkoljah so imeli slovesnost vstajenja na velikonočno jutro. Če gledamo na udeležbo, je gotovo ta vasica najlepše proslavila Gospodovo vstajenje. — Splošna sodba iz vseh breških vasi je, da so bile letošnje velikonočne procesije povsod večje kot prejšnja povojna le-

ta. To pomeni, da slovensko ljudstvo v Bregu zopet stopa po pravi poti svojih krščanskih pradedov.

Plešivo

Sedanje deževno vreme je nam kmetom v veliko škodo, ker nam ne pusti opravljati spomladanskih setev, zlasti koruzne. Zadnja mrzla burja je tudi zelo škodila sadnemu drevju, ki je bilo ravno v cvetju. Zlasti češnje so po bolj izpostavljenih obronkih vse požgane. Če bo pa v bodoče vreme ugodno, bomo imeli, tako upamo, vseeno vsaj primeren pridelek. — Težko nam je, da nas je zapustil naš rojak g. Hinko Perin, begunec iz Medanc, ki je pred dnevi odpotoval v Avstralijo. Z njim je odpotovala tudi družina Vuga iz Snežec pri Dobrovem. Vsem ključemo: srečno pot in na svidenje v svoji domovini!

Volivni postopek se je povsod vršil v največjem redu.

•*•
Po neuradnih podatkih je povprečna volivna udeležba devetdesetodstotna, medtem ko je podležje Istrskega okrožja glasovalo skoro stoođstotno.

ITALIJANSKI LISTI PA POROČAJO:

»Il Lunedì« od 17. aprila piše pod naslovom čez vso stran: »Zastor po volivni burki naročeni po Titu z dovoljenjem zaveznikov«, kako ga ne zanimajo številke, ki jih bo izdala temačna čarovnijska volišč. Treba je računati z dejstvi in povedati italijanski vladi in zaveznikom, kar jim gre.

Na drugem mestu je poročilo o napadu in poboji italijanskih in tujih novinarjev.

»Giornale del Lunedì« iz Trsta od 17. aprila ima zaglavje čez prvo stran: »Kričeč dokaz jugoslovanske volivne sleparije«. — »Gona B ni glasovala za Tita!«

»Giornale di Trieste« od 18. aprila: naslov čez vso prvo stran: »Od Buj do morja pogumno pričevanje o zvestobi Italije.«

»Terorizirani in nezaščiteni Istrani so znali odgovoriti Titu!«

•*•
Ker poznamo resnicoljubnost vseh totalitarističnih borcev, ki so na istrskem mejdanu križali — očividno brez posebnih herojstev — zgornjih podatkih že vsak naših čitateljev sam prišel do pravičnega zaključka.

Goriška nadškofija

Po najnovejši statistiki je štela goriška nadškofija 1. aprila 169.530 prebivalcev, od teh 169.440 katoličanov in 90 nekatoličanov. Dekanij je 11, župnij 74, kuracij 5, vikarijatov 7, cerkva in javnih kapel pa 249. Duhovnikov ima škofija sedaj 184; od teh jih biva v škofiji 160, izven nje 24; izven škofijskih duhovnikov je 17, redovnih pa 45. Na jugoslovanskem ozemlju nadškofije je 139 župnij in drugih duhovnij.

Slike nove sv. maše

Kdor želi imeti fotografijo nove sv. maše č. g. Breclja naj se obrne na pisarno Slov. dobredelnega društva v Gorici, Riva Piazzutta 18.

Caputo — Kaput

Kadar so Nemci doživeli prav hud poraz in so hoteli označiti svoj poraz, takrat so obupno klicali: Kaput. Tako polomijado, ki je zaslužila po našem mnenju popolni nemški: Kaput, je doživel v nedeljo v Gorici g. Caputo Vincenzo, generalni tajnik nacionalistične stranke v Italiji. Prisšel je v Gorico delat propagando za

»Bandiere al vento per Istria italiana« in za shod v Trgovskem domu. Pa ljudje niso izobesili zastav in niso šli na shod. Kaput Caputo!

Dve poroki

Dne 10. aprila sta se poročila v Meranu g. Zvone Hribar, uradnik pri organizaciji IRO in gđ. prof. Sonja Gombač iz Trsta. — Dne 12. aprila sta stopila v sv. zakon v Rimu g. dr. Jože Velikonja, profesor v Trstu in gđ. prof. Tili Rus, tudi iz Trsta. — Obema paroma izrekamo svoje čestitke in jima želimo obilo božjega blagoslova.

Zakaj se bori „Soča“

V svoji zadnji številki od 15. aprila prinaša »Soča« uvodnik pod zaglavjem »Kopske volitve in mi!« V zaključnem odstavku se člankar spušča v prerekanje z znanim komunističnim senatorjem Terracinijem, čigar politike ne smatra za komunistične. »Mi se« — tako piše »Soča« — »z razredno politiko senatorja Terracinija in njemu enakih ne bomo nikoli strinjali, ker je v kričečem nasprotju z Marksovimi in Leninovimi osnovnimi načeli.« Tedaj Terracini in Fogliatti, skrita se z vajino komunistično brljavko pod mirnik! Pravo rdeče sonce sveti okrog »Soče«, ki jo napihujeta internacionalca Marks in Lenin, najeti politični opričniki pa trdijo, da je to sonce sonce zavednega slovenstva. In najdejo se duševni reveži, ki verujejo.

Grobove bodo prekopavali

Mestno županstvo javlja, da bodo po 1. juliju prekopali vse grobove, v katerih so osebe, ki so umrle pred 31. dec. 1939 in vse za 20 let najete grobove, katerih najemnina zapade 31. dec. t. l. Prekopi se bodo izvršili na centralnem mestnem in vseh drugih predmestnih pokopališčih. Če prizadete stranke ne bodo zaprosile za podaljšanje najemnine ali za prekop v zasebne grobnice in grobove, bodo prekopane ostanke položiti v skupno kostnico. Tozadevne prošnje je treba predložiti županstvu do 30. junija in vplačati predpisano pristojbino. Vsi nagrobni kamni, ki ne bodo odstranjeni z zgoraj omenjenih grobov do 30. junija, bodo postali last občinske uprave.

Prezgodnji grob

Osmošolec liceja v Sempetru pri Gorici Vasilij Komavec, sin znane družine sodnega svetnika v Solkanu, je 12. t. m. nepričakovano zaključil svoje mlado in mnogo dobrega obetajoče življenje: srčni krč je strl komaj 19 letni cvet. Pokojni je do razmejitve l. 1947 obiskoval s svojima sestrama in bratom slov. šole v Gorici. Njegovi profesorji in sošolci ga imajo v najtoplejšem spominu, ker je bil vsestransko vzgleden. Njegova nenadna smrt je zato

vse hudo potrla. Težko prizadetim pokojnikovim staršem naše globoko sožalje. Z njimi sočustvujejo tudi vsi Goričani, ki jih poznajo.

Kako je bil Vasilij priljubljen med svojimi sošolci in vrstniki, je pokazal njegov pogrebni spreved. Zasut v vence in šopke dehtečega pomladnega cvetja nas je zapuščal Vasilij — cvetka med cvetkami. Naj počiva v božjem miru!

Streleške vaje

Od 17. aprila do 23. aprila vključno se vršijo vsak dan od 7 do 19 ure streleške vaje na bazoviškem strelišču s puškami kalibra 30, karabinkami kalibra 30 in avtomatičnimi puškami.

UNRRA — tkanine

Urad za mednarodno pomoč (Ainuti internacionali) na goriški prefekturi sporoča, da bo od prihodnjega četrtega 20. t. m. razdelil še omejeno število nakazil za Unrra — blago. Kdor se ni bil deležen nobene dodelitve, naj se javi.

Novi šolski zvezki

Slovenske učitelje in katehete bo najbrž zanimala nova vrsta zvezkov, ki jih je te dni izdala znana trgovina Fortunat v Trstu. Zvezki so po obliki precej široki; imajo 42 listov (po 19 in 22 vrst z robom vsaka stran), marmornate platnice razne barve ter etiketo. Novost je pa v prvi vrsti v tem, da imajo zvezki pomožno črto. Pomožna črta nauči učenca lepe pisave, in lepa pisava je tudi upoštevanja vredna vršina v naši neurejeni dobi. Zvezki so črtani z majhno razliko: ena vrsta ima 9 mm široke vrste (3 + 6 = 9 mm), druga pa 8 mm (3 + 5 = 8 mm). V nove zvezke bodo vsekakor učenci lahko mnogo napisali in lepo, ter s tem prihranili tudi precej denarja svojim staršem. Zvezki se dobijo samo v trgovini pri Fortunatu v Trstu.

DAROVI

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Ana iz Marijine družbe v Trstu za sklad 500.— lir.

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE SV. DRUŽINE«

R. K. 200; zbirka A 254; družina A. T. 1000; č. g. Kufolo Anton, župnik v Lazah 500; Rosič Ludvik v Štupci 300; cerkveni pevski zbor sv. Ignacija v Gorici poklanja nagrado 1000, ki mu je bila dana za trud ob novi sv. maši č. g. Bogomila Breclja; prevzvišeni knez nadškof dr. Karl Margotti nam je podaril za praznike 5000.— lir s prelepim voščilom: »Naj Jezus, naš Odrašenik, ki je vstal od mrtvih, prinese Vam, vsem sestram in dragim sirotam, mir in veselje!«

Vsem našim dobrotnikom iskrena zahvala in zagotovilo molitve!

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Novice

Volitve v jugoslovanski coni STO-ja

Zadnjo nedeljo 16. aprila so bile upravne volitve v coni B Svob. trž. ozemlja, ki jo upravlja jugoslovanska vojska uprava. Te volitve so vzbudile mnogo vika in krika, ker sta se pri njih srečala dva divja brata: komunistični in fašistični totalitarizem. Na eni strani komunizem, sicer pod krinko fratelance, vendar podprt od jugoslovanske vojske uprave, ki je zaupano ozemlje spremenila v komunističen vilajet, na drugi strani pa istrski fašizem, ki se kljub nesrečnemu koncu svojih vzornikov, do sedaj še noče odpovedati svojemu gospodujočemu stališču nasproti zatirani slovenski manjšini. Iz spopada teh dveh zločinskih sistemov, ki smatra vsa sredstva za dopustna, je nastalo trenje, ki je zajelo v svoj metez še Jugoslavijo in Italijo in je odjeknilo tudi v širokem svetu.

V italijanski politični javnosti, ki je v svoji nacionalni nestrpnosti, podpihovana od novofašističnega gibanja, z vso vnemo podpirala istrske laške prerapeteže, se je rodil strah, da si hoče Jugoslavija po volitvah kratkoma priklučiti cono B. V Trstu se je vršilo veliko zborovanje, na katerem se je sklenilo zahtevati od vlade, da prepreči to grozno nesrečo. Vsa zadeva se je tako strahotno napihovala, da je moral nastopiti ital. zunanji minister grof Sforza, ki je v govoru v Milanu izjavil, da Italija kaj takega nikoli ne bo dopustila in da je vse odnose med Italijo in Jugoslavijo potrebno urediti z medsebojnimi dogovori. Ker je tudi maršal Tito izjavil, da je za Jugoslavijo vprašanje STO-ja drugotnega pomena in so se na zapadu oglašili pomirjevalni in tudi

svarilni glasovi, se je italijanska javnost — rada ali nerada — vendar nekoliko pomirila. Vendar je vsa tukajšnja javnost napeto pričakovala nedeljo 16. aprila, ko so se volitve vršile.

Poročila, ki so o teh volitvah došla, si tako nasprotujejo, da je nam skoro nemogoče napraviti objektivno sliko. Po italijanskih vesteh je bil v nedeljo v jugoslovanski coni, tam okrog Kopra in Buj, pravi sodni dan. Po podatkih, ki jih prinaša »Prim. dnevnik« so se volitve vršile v najlepšem redu in so prislele komunistom plebiscitarno zmago.

POSLUŠAJTE!

»Primorski dnevnik« od 18. aprila uradno poroča:

OKRAJNA VOLIVNA KOMISIJA V KOPRU poroča, da so v teku predpoldneva prispeli na njen sedež vsi volivni spiski in glasovnice z volišč v koprskem okraju. V teku je preverjanje in ugotavljanje volivnih rezultatov, ki se bo predvidoma dovršilo danes ponoči, tako da bodo dokončni rezultati objavljeni jutri.

Vesti, ki so jih objavili nekateri novinarski krogi o podaljšanju glasovanja v Kopru, Izoli in Piranu za eno uro, ne odgovarjajo resnici. V skladu s predpisom 2. odstavka 49. člena. Odloka o volitvah so se po 19. uri pripustili h glasovanju le tisti volivci, ki so se ob 19. uri nahajali pred voliščem. Zaradi tega se je na nekaterih voliščih zavlekel postopek glasovanja za četrt do tričetrt ure preko 19. ure.

vendar, po nageljnih si je pridobil Cilki no sree, z nageljni so ju bili zasipali, ko sta se v maju poročila, kot nageljni jima je kot fantu in dekletu cvetela ljubezen in jima tudi zdaj cveti kot možu in ženi... Oh, saj skoraj rajnici nista mogla pokloniti lepšega, bolj od sreča toplega, kot so rože in molitev... Draško se spet zbira in moli, moli za rajnico, ki so ji njene rože tako kratko cvetele...

Gospa Cilka je klečala na desnici Draškovi in bila zelo resnobra, globoko zamišljena. Iz prsi ji je prikipele polslišne vzdih:

»O Bog, sveti Bog, tudi mlada žena, mlada mati kdaj umre!« Srh ji je spreletel život. Toda pogled na zalega, kodrolasega fantiča, ki streže pri maši, ji zmede žalostne misli.

»Kako lep deček, zdrav in bister! Tolik je že Mickin sinček? O sirotek, ki nima matere!«

Cilki se zasolizijo oči. Srce čuti boleost in plaka... Skrivnost materinstva, srčne vezi med materjo in otrokom, stopi pred Cilko veličastna, sladka, pa tudi polna groze... »O Bog, v tvojih rokah je usoda mater in otroka! Ta vzdih iz Cilkiine duše pa je gorčca prošnja in molitev... Cilka ne more odtrgati oči od zalega dečka... »Kako lepo se je razevel! Ko bi ga videla zdaj njegova mamica?« In spet pripolze Cilki nove solze... Še strmi v fantiča... in moli za njegovo

mater in zanj, moli pa tudi zase in svojega moža... Samo Cilki in Bogu so znane tihe, skrivnostne želje njenega srca — — —

Janžko je začel s predglasjem. Nizek, žalostno tožen je bil njegov glas. Mater je glas segel v srce... Solze ji privro v oči. Sin njen, brat Mickin poje za sestro... Nekoč sta Janžko in Micka pela doma skupaj... Oh, bilo je tako lepo!...

Tudi Janžko se med petjem uvodnega mašnega slavospeva spomni, da so doma nekoč družno peti: Micka, on in celo mati. Micka se je od matere bila naučila tako lepih pesmi... Mati je drobni deklici, čeprav je bila vojna in ni bilo očeta, le kdaj zapela. Joj, Tončku pa njegova mamica, rodna mamica, nikoli ni zapela in nikoli Tonček ne bo pel s svojo ljubo mamico Micko... Janžku je bridko, da bi sredi predglasja zajokal... Hlipnil bi tako silno, da bi zajokala z njim še cerkev... Pa saj ga miri in teži pesem sama, saj... »ko nas žalosti gotova usoda smrti, nas tolaži obljuba prihodnje nesmrtnosti... tvojim vernikom, Gospod, se življenje spremeni, ne pa uniči in, ko jim razpade dom bivanja na zemlji, se jim pripravi večno bivališče v nebesih...«

Tonek je bil med mašo mirno vdan. Z globoko vero je molil za Micko, dobro Micko, ki v večnosti ni pozabila nanj. Micka mu je, je bil Tonek uverjen, bila

izprosila dobro, verno Lenko...

Po maši sta mladi inženir Draško in mlada gospa Cilka vsem trem Rojkovim otročičem nasula polno prgišče medenih sladkorčkov. Gladila sta po zlatih laseh in rdečih ličkih zdaj Lenčko zdaj Miciko zdaj Tončka. Tonček je bil ginjen, da sta k maši za mamico bila prišla tudi imenitni gospod Draško in gospa Cilka. Cilki se je dečko še posebej zaziral v krasen obraz. Zdelo se mu je tako dobra, ko mu je z desnico tako ljubeznivo šla krog lica. Tudi vikar Janžko je svojim malim sorodnikom natresel v roke in žepe sladkih dobrot in vsakemu posebej poklonil z zlatom obrobjeno podobico.

Oči Rojkove babice, Toneka in Lenke so radostno žarele, ko so Cilka, Draško in Janžko posvečali otrokom toliko tople ljubezni. Pa tudi babici, Toneku in Lenki so Cilka, Draško in Janžko toplo stisnili roke in jim spregovorili mehke, dobre, bodrilne besede.

Potem je pa Lenka, Rojkova mlada gospodinja, z desnico prijela za roko Tončka, »malega, bodočega Rojkovega gospodarja«, z levico pa svojo milo Lenčko in vsi so v toplem jutranjem soncu počasi šli na Rojkovino.